Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!

ЭНГСИЭЛИ

Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

2000 с. Олунньу 29 күнэ оптуорунньук № 23 (8713)

Улуус дьаһалтатын коллегиятыгар

ҮЛӘЛИЭХХӘ - ӨЛОХПУТУН СӘРГӘХСИТИЭХХӘ

Олунньу 24 күнүгэр улуус дьаһалтатын коллегиятыгар сүрүн бөлөхпүүнэн тыа хаһаайыстыбатын билиҥги туругун ырытыы буолла. Тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальника А.А. Бочкарев иһитиннэрбитинэн сүөһү, сылгы ахсаана аччыы турар. Эт бородуукпутун онгорон таһаарыыга сыллааҥы сорудах, ол эбэтэр 950 тн., кыайан туолбата. «Модут» ГҮП сылгытын ахсаанын 500 төбөө тиэрдиэхтээх, ол иннитэн убаһалары атыыласпыт. Племенной хаһаайыстыбаларга быйыл 30 тыһаҕас, 30 убаһа кэлиэхтээх.

Эти батарыыга улахан ыһыалаа суох. Аастыт сылга улуеПО 1,5 мөл.солк. еуумаҕа дьоҥҥоҥ эт тутта. А.И. Корнилов быйыл улуеПО 80 тн. эти халбаһыыга переработкалыахтаах. Дьокуускайдаары тирии комбината сөпкө үлэлэтэриҥ туттарыллыбыт сүөһү тириитэ туһаҕа тахсыах этэ диэн бэлиэтээтэ. Д. Шадрин иэнилиэктэр аайы дьоһук сылгыһыттары туруоран сылгыны кооперацилаан салгыы эбэтэр наада диэтэ. Сүөһү иитиитэ баанньай хаһаайыстыбалар сирдэрин акт быһыытынан тутан ылан кэтэх хаһаайыстыбалаах дьоҥҥо үлэлиэххэ диэн этии киирдэ.

+ + +

Тыа хаһаайыстыбатыгар түргэнник ситэр салааларга Нам селотун дьаһалтатын баһылыга Д.П. Корякин улуус киниигэр кэтэх хаһаайыстыба эбэбитин, онуоха 80-са сибиинньэ оҕото түҥэтиллибитин иһитиннэрдэ. Өссө да эбэх сайабылыанна киирэринэн сибиинньэ, хаас, куурусса, коза курдук көрүнэри хото аҕалан дьоҥҥо түҥэтэри туруоруста. Улууска быйыл уопсайа 4,5 тыһ. куурусса аҕалыллыахтаах, Хатастан 570 сибиинньэ оҕото тиэллэн кэлэн үлэлэриллиэ.

+ + +

«Үрүҥ Ас» ХЭО салайаччыта Д.И. Шадрин собуот өрөмүөнэ түмүктэммитин эттэ, бородуукпуйаны онгорон таһаарыыга 3 мөл.солк. аахсыбыт, онон сүрүн иэстэн-күүстэн төлөрүйбүт. Үүтү, эти нэһилиэньэттэн, хаһаайыстыбалартан тутуута 500 тыһ.солк. кредит ылбыттар, дьиҥэр бу дуона суох. Хас нэһилиэк аайы үүтү тутар пуунктары аһан кредиттэри оннолыытан нэһилиэньэттэн, баанньай хаһаайыстыбалартан үүт аһы хото тутуохха диэни өйөөтүлэр. Улуус киниин баһылыга Д. Корякин бэлиэтээбитинэн үүт туттарыын баҕалаах дьон элбэхтэр, онуоха тэрээһин үлэни кыайа тутуохха наада диэтэ.

+ + +

А.А. Бочкарев аммалары кытта дуогабардаһан 106 тн. сиэмэ хортуоппуйу атыылаһыыга кэпсэтии барар диэтэ. «Нам» ФАПК директора Н.П. Наумов улуустан соротуопкаламмыт хортуоппуй Нерюҥригга батарыллан, онтон киирбит үп хаһаайыстыбаларга бөрилиннэ диэтэ. Хотуту эҥэр кэмэ улуустарын кытта оҥоруот аһынан хаа ччыйыыга дуогабардар түһэрсиллибиттэр. Оччотугар хотуту улуустары аһынан-үөлүнэн хаа ччыйыыга көрүүлэр дотация үбэ биһиэхэ кэлиэхтээх.

К. ЧЕРЕПАНОВ

БААЙ ИСТОРИЯЛААХ КУОРАТ

(Журналист блокнотуттан)

Олунньу 21-22 күннэригэр Бүлүүгэ ыытыллыбыт тыа хаһыаттарын редакторларыгар анаммыт семинар-практикум иккис күнүгэр хаһыатчыттары Бетүҥнэ, Сыылыылга, Чиэкээ таһаардылар. Киниилэр манна кэтэх хаһаайыстыба сайдыытын, чөл олоҕу тутуһуута ыытыллар үлэ опытын кытта билсистилэр, үтүө-мааны дьоҥҥо-сэргэтин кытта норуоттулар. Онтон биһиги, тордүө болоххо киирбиттэрин, куорат мэрэ Степан Ильич Афанасьев арыллаан куоратын билиҥнэрдэ. Онон хаһыаппыт аҕааччыларыгар кырдьаҕас Бүлүү киэҥ, баай историятын, үүнэр-сайдар кэскилин кылгастык билиҥинэриэхпин баҕарабын.

ОЛЕНСК КУОРАТТАН САҔАЛААН ...

Иван Шахов салайар нуучча казаактара 1634 сыллаахха Бүлүү өрүс орто сүүнньүгэр тохтоон, олохтоох биис ууста ырыгтан ыраахтаабыллаах Россияҕа анаан дьаһаах хомуйарга киниэммиттэр. Кэлин бу олохсуйууну Оленск диэн аатталаабыттар уонна 1783 сыллаахха куорат статуһун биэрбиттэр.

1822 с. Бүлүү уеһа Якутскай уобалас Бүлүүтээҥи уокуругар улаҥытыллыбыт, ити сылга Оленск куорат Бүлүү диэн аатынан солбуллубут. Оччоттон биллиҥнэ диэри куорат бэйэтэ былаахтаах, гербэлээх, арай олох сайдыылын хаамыытынан гербэтигэр ойуута улаҥыйбыт. Онтон ыла куорат Бүлүү уокуругун административнай киниинэн биллибит. 1829 с. Бүлүүтэ Якутскайдаары казаактар полкаларын үбүтэр бастакы оскуола аһыллыбыт.

Бүлүү куората, ыраахтаҕылаах Россия түҥ ыраах уһуга, историяттан билэрбит курдук, эрэһэҥкитэ суох түрмэнэн буолбута. Манна декабристартан Муравьев-Апостолтан, Дунцов-Выгодскайтан саҕалаан нуучча үс революциятын кыттыылаахтара сылыкаҕа ыытыллыбыттара. Бүлүү сылыкатыгар 12 сыл устата Н.Г.Чернышевскай эрэйи-муҥу көрбүтэ. Манна большевиктар эмиэ ыытыллыбыттара. Политсыылынайдар, оччотооҕу кэм прогрессивнай өйдөөх дьоннноро, олохтоохтору кытта ыкса сибээһи тутуһаллара, нэһилиэннэ өй-санаа оттулэн уһуктуутуттар улаханнык сабыдыаллаабыттара. Киниилэртэн сорохторо казактар аспыт оскуолаларыгар учууталлаабыттара. Н.Г. Чернышевскай олохтоох атыыһыт Л. Кондаков уолун аҕаларга-суруйарга үөрэппит. Кэлин кини биллэр профессорга тиийэ үөммүт. Европа университеттарыгар студеннары үөрэппит, синтетическэй наукуҥу ылар теорияны арыйбыт. Ити кэмнэртэн саҕалаан Бүлүү куората олохтоох ыччат үөрэнэр сиринэн буолбута. Манна саха бастакы революционер большевиктара үүнэн тахсыбыттара, үөрэммиттэрэ. Кэлин киниилэр Саха сиригэр сэбиэскэй былаас олохтонуутугар уонна бөрөргүүрүгэр олохторун анаабыттар.

Бүлүү куоратыгар учууталлыы Н.Х. Староватов көҥүлэһиниэн босхо аҕар норуот библиотеката арыллыбыт, билии-көрүү тарҕаныыгар улаханнык көмөлөспүт.

Кэлин Бүлүү оскуолаларыгар саха бастакы профессиональнай музыкана М.Н. Жирков үөрэммит, кэлин учууталлаабыт. Саха биллиилээх суруйааччыта, учуонайа, чинчийээччита А.Е. Кулаковскай-Өксөкүлээх Өлөксөй, саха поэта А.А. Иванов-Күндэ, народнай художник Туралысов о.д.а. республика чулуу дьоно учууталлаан аастыттар.

Бүлүү культурнай олоҕун биир улахан көстүүтүнэн Бүлүүтээҥи педагогическай техникум аһыллыыта буолбут. Техникум бастакы директорынан Казаннаҕы духовнай академия выпускника П.В. Новиков ыытыллыбыта уонна Н.Г. Чернышевскай 100 сааһын туоларынан кини аатын сүкпүт. Бу үөрэх кыһатын бүтэрбиттэр оскуолаларга эрэ буолбакка салайар үлэҕэ эмиэ кыттыбыттар. Киниилэр ортолоруттан бөдөҥ партийнай, советскай, комсомольскай органнарга бөрininнэхтик үлэлиир салайааччылар үүнэн тахсыбыттар.

Гражданскай сэриигэ сылларыгар кыһыл этэрээтэ Бүлүүну үрүҥ баандьыыттартан көмүскээн 101 хонук устата геройдуу сэриилэспит уонна Саха сирин соҕуруу уһугар сэбиэскэй былааһы көмүскэбит, туругурарын туһугар охсуспут.

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ Бүлүү улууһуттан 2 тыһ. тахса киһи ыытыллан, саа-саадах тутан Ийэ дойдутун көмүскэбит. Хорсун буойуннартан улахан ангардара сэрии толоонуттар олохторун толук уурбуттар. Сэриигэ аатырбыт сүүһүнэн аҕыллар саллааттар, офицердар орденнарынан, медалларынан наҕараадаламмыттар. Оттон офицер-артиллеристка Н.А.Кондаковка, чулуу снайперга А.А.Мироновка, пулеметчик Н.С.Степановка Советскай Союз Геройдарын үрдүк ааттара иҥэриллибиттэрэ. Бүлүү дьоносэргэтэ, эдэр колуонэ киниилэр аатырыннан киэн туттар. Биһигини, ыалдьыттары, Бүлүү куоратыгар баар Аҕа дойду сэриитигэр кыттыбыт биир дойдулаахтарын туһунан кэпсиир Албан Аат музейыгар сырытыннардылар. Ойбут буойуннары кэриэтээн паматынньыкка гирляндаа уурдубут.

К. ОЛЕСОВ

(Салгыыта бөлүөхтүөнэ)

Тороөбут тыл сүмэтэ

РЕСПУБЛИКАҔА — «АМАН ӨС» КҮРЭҔЭР

Тороөбут тыл уонна сурук-бичик күнүн, А.Я. Уваровскай тороөбүтэ 200 сылын, саха литературата төрүттэммитэ 100 сааһын көрсе тыл этиитэ үөрэнээччилэр II республикатааҕы күрэхтэрэ олунньу 19-20 күннэригэр саха национальнай гимназиятыгар үрдүк таһымнаах тыл ааста. Онно 19 улуустан барыта 120 оҕо кыттыыны ылла.

Дьүүллүүр сүбэ сыта-тура сыаналаан, тура-олоро толкуйдаан устар уулу сомоҕолуур, сахалыы ыраас, хомоҕой тылынан саналаһын сайа этэр оҕолору бэлиэтээтэ.

Саха аныгы ыччата тороөбут тылын, уу-ураан литературатын, төрүт культуратын сэргиирэ лаппа улаатта. Тороөбут тыл - дэгиттэр билии, сайдыы төрдө. Күрэхтэһээччилэр сахалыы, нууччалыы, омуктуу тылынан чарылхайдык кыттыбыылар.

Ити киэһэ саҥа тахсан эрэр IKS-UPP бөлөх концертаан барда, мустубут оҕолор үгнүүлэстилэр, билсистилэр, дорообоссулар. Кыайыылаахтар сыаналаах бэлэхтэри ылан үөрэ-көтө дьиэлэстилэр. Өссө да маанык тэрээһиннээх күрэхтэһиилэр буола туралларыгар баҕарабын.

Тороөбут норуоккут саргытын салайсар, сайдыылаах, үтүө саналаах дьон буола улаатыт!

МОРДОСОВА Дора,
10-с кылаас, Анньаны

АҔЫЙАХ ТЫЛ МИННЬИГЭС

(Модут орто оскуолатыттан экспресс-сонуннар)

Оскуола иһиннэ тэриллибит «Эйгэ» оҕолор экологическай киниилэрэ (сал. эдэр учуутал Потапов Д.И.) оскуола, нэһилиэк иһиннэ оҥоһуллубут «Нэһилиэк экологическай сайдыытын программатын» иһиннэ үлэлиир. Республикаҕа, улууска тиийэ программа ис хоһоонун билиҥиннэрдилэр.

+ + +

2000 үтүө дьыалаҕа биһиги оскуолабыт 3 улахан үлэни киллэриннэ, ол курдук, оҕо уонна оҕо спордун сылынан оскуола территориятыгар спортивнай площадка тутуутун, оскуола кэтэх хаһаайыстыбатын хаҥатар сыаллаах үлэсиньаланнаах лаҕыырын базатын тутуону, экологическай программа иһиннэ олохтоох күөлу ыраастааһыны, күрүөлээһини ылыммыбыт.

+ + +

Киэһээҥи оскуола хаһыс да сылын ситиһиилээхтик үлэлиир (сал. Сокольникова А.Г.). Былырыыҥҥы үөрэх дыылыгар бүтэрбиттэр Анжела Константинова үрдүк үөрэххэ, Саша Суздалов орто анал үөрэххэ киирбиттэрэ. Быйыл барыта 15 ыччат хабыллан үөрэнэр.

+ + +

Улуу Кыайыы 55 сылыгар анаан ирдэбил үлэлэри ыытыыны күүһүрдүү эрэйиллэр. Оскуола иһиннэ бу үлэ сөргүтүллэн араас хайысханан саҕаланна.

+ + +

Улуус үрдүнэн биллэриллибит Аҕа дойдута бөрininнилээх буолуу ыйа үөрүүлээх линейканы саҕалаата. Бу күн ыйдаары былаан быһыытынан тимуровскай үлэлэр ыытылыннылар. Үрүҥ Уолан нэдиэлэтэ о. д. а. мероприятиелар буоллулар.

+ + +

1999-2000 үөрэх сыла учуутал педагогическай маастарыстыбатын үрдэтии сылынан биллэриллибитэ хас биирдии учуутал, педагог иннигэр үрдүк соруктары туруорбутун таба өйдөөн биһиги. Модут орто оскуолатын коллектива, күүрэннээх үлэҕэ турунна. Ол курдук, быйылгы үөрэх дыылыгар оскуолабыт улуустаҕы экспериментальнай үлэҕэ кыттан ыытар хайысхалыыр оскуола статуһун ылбыт. Трактороведение, агрономия, иистэньэҥ идеяларын үөрэтии саҕаланна. Учууталлар Синцева Е.И., Терешкин И.В., Новиков З.И. бэйэлэрэ программа оҥостон үлэлииллэр.

+ + +

Оскуола салалтата (дир. Гуляев В.И.) оскуола иннини сайдар суолун торумнаан сүүрэр-көтөр. Ол түмүгэр улуустаҕы реабилитационнай училищены, Дьокуускайдаары тыа хаһаайыстыбатын академиятын уонна колледжын кытта үлэлэһии түмүгэр биирдэ үлэлэһиҥ дуогабарыгар илии баттастыбыт. Дуогабарга олоҕуран методическай, идэни талыыга хайысхалаанын, биирдии нэдиэлэлээх учууталлар стажировкалара, «Аһаҕас саан» күннэрэ былааннаннылар. Академияҕа муус устар ыйга научнай-практическай конференцияҕа кыттыы былааннанна.

+ + +

Оскуолабыттан барыта 8 учуутал кэтэхтэн үрдүк үөрэххэ үөрэнэ сылдьар, ол иһигэр 3 учуутал быйыл үөрэхтэрин бүтэриэхтэрэ. Икки учуутал 1 категорияҕа, биир учуутал 2 категорияҕа аттестацияны бардылар. Ядрихинская Г.Н. СР үөрэҕириитин туйгуна аатын ылан педагогическай идеялар республикатааҕы фестивалларыгар кыттан кэлле.

+ + +

Оскуола кэтэх хаһаайыстыбатын, оҕо сайыҥны сыныаланыын сөптөөхтүк тэрийиигэ элбэх сүүрүүлээх-көтүүлээх үлэ ыытыллар. Быйыл сайын бу үлэлэри үлэсиньаланнаах лаҕыырын тэрийэн ыытарга былааннанан бизнес-былаан оҥоһуллан туһааннаах сиргэ тиийдэ. Бизнес-былааны иккис идэтиэн үрдүк үөрэхтээх экономист, математика учуутала Сандулина Е.И. аҕаан-суоттаан оҥордо.

+ + +

Оскуола иһиннэ хас да хайысхалаах экспериментальнай үлэлэр ыытыллаллар. Ол курдук кыра кылаастарга Занков систематыынан нуучча тылыгар сайыннарыллаах үөрэхтээһини учуутал Ядрихинская Г.Н. саҕалаата. Онтон Протопопова О.П. маҥнайгы кылаастарга Петерсон методикатынан математикаҕа сайыннарыллаах үөрэхтээһини киллэрдэ. Иккис сылын Сандулина Е.И. тыа сирин оскуолатыгар математическай хайысхалаах 7 «б» кылааска үлэлэһэ сылдьар. Быйылгы сыл түмүгүнэн бу кылаас үөрэнээччита Виноркуров Н. «Дьоҕур» математическай фестиваллаҕа улууска бастакы мэстээни ылан республикаҕа улууһа аатын көмүскүүр чиэскэ тиксибитэ буолар.

+ + +

Социальнай педагогтар дьаһыла-сад, оскуола психологтарын кытта оскуола иһиннээҥи социальнай-психологическай сулууспаҕа түмүстүлэр. Быйылгы үөрэх дыылыгар төрөппүттэри үөрэхтээһинигэ ыкса ылсан үлэлээн эрэллэр. Ый аайы былааннаммыт үлэлэр үрдүк таһымнаахтык бэлэмнэнилиллэллэр, ол гынан баран төрөппүттэр сылдьыылара быстар мөлтөҕө киһини хомотор. Олунньу ыйдаары үөрэхтээһинигэ Осипов И.В., улуустаҕы «Знание» общество председателэ кэлэн кыттына.

М. ШАПОШНИКОВА,
Модут орто оскуолатын социальнай педагога

«РОССИЙСКАЙ ФЕДЕРАЦИЯ ПРЕЗИДЕНИН БЫЫБАРЫГАР УЧААСТАКТАРДААҺЫ БЫЫБАР КОМИССИЯЛАРЫН ТЭРИЙЭР ТУҺУНАН» НАМ УЛУУҺУН МУННЬАҺЫН ПРЕЗИДИУМУН УУРААҺА

Олунньу18 к. 2000 с.

«Российскай Федерация Президенин быыбарын туһунан» РФ Федеральнай Сокуонун 4 ыстатыйатын 2 пуунутар сөп түбэһиннэрэн быыбардаччылар олорор сирдэринэн, үлэ коллективтарыынан ыытыллыбыт мунньахтарын этиилэригэр олоҥуран улуус Мунньаһын президиума уурар:

1. Улуус баһылыгын 2000 с. тохсуннь у 24 к. 46/1рк №-дээх дьаһалынан РФ Президенигэр быыбарга тэриллибит быыбардыыр учаастактарга учаастактардааҥы быыбар комиссияларын маннык састаанаах бигэргэтэргэ:

334 № Уодэйдээҥи:
1. Зырянов Иннокентий Афанасьевич
2. Неустроева Наталья Эдуардовна
3. Обутова Прасковья Павловна
4. Попов Борис Николаевич
5. Эверстов Александр Николаевич
6. Эверстова Варвара Ивановна
7. Эверстова Надежда Владимировна

335 № Кыһыл Сыырдаах:
1. Данилова Саргылана Романовна
2. Дмитриева Галина Афанасьевна
3. Дмитриева Елизавета Михайловна
4. Иванов Иннокентий Михайлович
5. Константинов Константин Николаевич
6. Николаева Елизавета Иннокентьевна
7. Окоемов Прокопий Прокопьевич

336 № Партизаннаах:
1. Афанасьева Татьяна Яковлевна
2. Жиркова Матрена Михайловна
3. Зырянов Егор Григорьевич
4. Колочев Еремей Васильевич
5. Петрова Анастасия Васильевна
6. Скрябина Полина Ивановна
7. Федоров Денис Денисович

337 № Кириас Кытыллаах:
1. Буркашев Иван Ильич
2. Дорофеева Саргылана Николаевна
3. Жиркова Матрена Алексеевна
4. Жиркова Ольга Григорьевна
5. Иванов Аркадий Андреевич
6. Петрова Розалия Январьевна
7. Чирикова Вера Алексеевна

338 № Никольскайдаах:
1. Шадрина Марфа Ивановна
2. Олесов Анатолий Васильевич
3. Протопопова Екатерина Николаевна
4. Ипполитова Елена Егоровна
5. Нератов Николай Егорович
6. Нератов Павел Николаевич

339 № Салбаннаах:
1. Гаврильева Ольга Андреевна
2. Гаврильева Таисия Николаевна
3. Кривошапкина Анна Егоровна
4. Николаева Гликерья Романовна
5. Павлова Анастасия Васильевна
6. Посельский Иннокентий Афанасьевич

340 № Таастаахтааҥы:
1. Аргунова Александра Ивановна
2. Васильева Анисья Николаевна
3. Гаврильев Петр Семенович
4. Павлова Нина Афанасьевна
5. Саввина Ольга Николаевна

341 № Хатастаах:
1. Артемьева Вера Николаевна
2. Артемьев Спартак Матвеевич
3. Габышева Анна Васильевна
4. Лазарев Дмитрий Егорович
5. Лонтинова Зоя Тимофеевна
6. Олесов Тимофей Тимофеевич
7. Попова Валентина Васильевна

342 № Педучилищетаах:
1. Габышева Екатерина Петровна
2. Гаврильев Василий Семенович
3. Горохов Иван Константинович
4. Горохова Раиса Николаевна
5. Лукина Прасковья Кирсановна
6. Платонов Анатолий Романович
7. Попова Людмила Петровна

343 № Строительнайдаах:
1. Михайлова Антонина Константиновна
2. Пестрякова Наталья Аркадьевна
3. Рыкунова Вера Николаевна
4. Рыкунова Мая Николаевна
5. Софронов Анатолий Никонович
6. Христофорова Ольга Васильевна
7. Эверстов Дмитрий Иванович

344 № Намнаах:
1. Атласова Раиса Петровна
2. Диодоров Гаврил Гаврильевич
3. Павлов Степан Игнатьевич
4. Плотникова Любовь Петровна
5. Протопопова Агафья Самсоновна
6. Протопопова Елизавета Афанасьевна
7. Суздалов Николай Иннокентьевич

345 № Госстрахтааҥы:
1. Акимова Лена Кирилловна
2. Бесчетнова Любовь Дмитриевна
3. Данилова Зоя Афанасьевна
4. Евстафьев Иван Егорович
5. Колосова Мария Герасимовна
6. Охлопкова Ульяна Егоровна
7. Федоров Денис Степанович

346 № Ленскэйдээҥи:
1. Белолюбская Ольга Аламмадьевна
2. Колодезников Иван Константинович
3. Корякин Даниил Гаврильевич
4. Максимов Николай Никитич
5. Охлопкова Ирина Васильевна
6. Федоров Степан Петрович
7. Челекова Анна Егоровна

347 № Затоннааҥы:
1. Бережнева Ульяна Петровна
2. Малышев Григорий Петрович
3. Павлова Людмила Гаврильевна
4. Сметанина Татьяна Тимофеевна
5. Третьякова Елизавета Владимировна
6. Федоров Анатолий Анатольевич
7. Эверстова Айталина Петровна

348 № Хатыҥ Арыытаах:
1. Афанасьева Галина Герасимовна
2. Бетюнский Александр Николаевич
3. Ноговицын Дмитрий Иванович
4. Сивцева Саргылана Ивановна
5. Слепцова Виктория Романовна
6. Стрекаловская Екатерина Васильевна
7. Эверстов Степан Иванович

349 № Кыһыл Дэриэбинэтээҥи:
1. Афанасьев Арсен Афанасьевич
2. Евстафьев Андрей Егорович
3. Охлопкова Анна Аполлоновна
4. Сивцева Аграфена Михайловна
5. Сивцева Александра Егоровна

350 № Искрааҥы:
1. Аммосова Екатерина Николаевна
2. Бестинова Мария Михайловна
3. Евсеева Любовь Ивановна
4. Иванов Николай Николаевич
5. Рожин Иннокентий Герасимович

351 № Ботуйдээҥи:
1. Дьяконова Софья Егоровна
2. Лукин Степан Степанович
3. Марков Роман Алексеевич
4. Павлов Владимир Семенович
5. Охлопков Егор Егорович
6. Софронова Наталья Степановна
7. Эверстова Антонина Ефремовна

352 № Модуттааҥы:
1. Охлопков Гаврил Иванович
2. Попов Владислав Николаевич
3. Попова Ирина Николаевна
4. Протопопова Вера Васильевна
5. Сокольникова Анастасия Григорьевна
6. Сыроватская Анфиса Степановна
7. Шамаева Елизавета Ивановна

353 № Хатырыктааҥы:
1. Абашева Виктория Викторовна
2. Кайгородова Ольга Васильевна
3. Константинова Татьяна Григорьевна
4. Обутов Георгий Павлович
5. Прокопьев Петр Петрович
6. Тимофеев Андрей Иванович
7. Шадрина Евдокия Егоровна

354 № Маймаҕатаах:
1. Егоров Иван Егорович
2. Николаева Саргылана Михайловна
3. Обутова Айталина Ивановна
4. Сивцев Владимир Афанасьевич
5. Собакин Алексей Павлович

355 № Түбэтээҥи:
1. Дьяконова Лидия Федоровна
2. Дьконова Наталия Герасимовна
3. Захарова Ольга Афанасьевна
4. Новиков Анатолий Степанович
5. Федоров Константин Константинович

356 № Фрунзетаах:
1. Иванов Эдуард Васильевич
2. Иванова Акулина Гаврильевна
3. Ядрихинская Галина Михайловна
4. Ядрихинский Кондрат Гаврильевич

357 № Кобоконноохоҥ:
1. Баишева Сайха Николаевна
2. Бурнашева Надежда Ивановна
3. Кайгородова Татьяна Ефимовна
4. Кондратьев Иван Григорьевич
5. Корнилов Николай Афанасьевич
6. Попова Елена Дмитриевна
7. Слепцова Анна Михайловна

358 № Арбыннаах:
1. Жирков Николай Васильевич
2. Жиркова Матрена Ильинична
3. Колесов Иван Иванович
4. Попова Октябрина Иннокентьевна
5. Соловьева Анфиса Николаевна

Барыта: 158 киһи.

Улуус мунньаһын председателэ
А.Ядреев

«СЫККЫС» ҮҮНЭР, САЙДАР

Мин Салбан оскуолатыгар научнай эколоти ческай конференцияҕа сылдьан «Сыккыс» литературнай айар-суруйар түмсүү үлэтин аһаҕас дьарыгар киирэн, бу түмсүү үлэтин сиһилии билсэ олорон эльбэх сонууларга ыллардым.

Бу «Сыккыс» литературнай түмсүүнү 1988 сыллтан саха тылын учуутала Протопопова Е.Д. тэрийэн күн баччаанна диэри салайан үлэлэтэр.

Амма Аччыгыйа «Саха омук тыла сир симэҥин курдук сиэдэрэй, үрүйэ үүтүн курдук сөргэх» диэбитинии Евдокия Давыдовна бу сыллар тухары тэнэлээх оҕону ийэ тылын сүмэтигэр умсаахтатан, көччүтэн, көтүтэн кэлбитэ буолуой. Оҕо кыра эрдэҕиттэн тулалыыр эйгэтин ураты хараҥынан көрөн, ийэ тыл энин-эгэлгэ кыраскатын туһанан айарга-хоһуйарга үөрэнэр.

Оҕо саха тыла атын улуу омук тылларыттан туох да итэҕэһэ суоҕун, биһиги тылбыт кинилэри кытта тэҥнэ турарын уонна бэйэлэрин Ийэ тылларын сыаналыы, харыстыы үөрэнэргэ уонна бэйэтин Ийэ тылын билэриннэн киэн туттта улаатарыгар такайар. Маннык таптаалы оҕолорго иҥэриллэр саха тылын атын улуу омук тылларын кытта тэҥнэ туруорбут биһиги улуу суруйааччыларбыт А.Е. Кулаковскай-Өксөкүлээх Өлөксөй, А.И. Софронов, И.Д. Неустроев, П.А. Слепцов-Ойуунускай...

Манна олорон А.П. Чехов эппит кынаттаах тылларын санаан калбыт, «В человеке должно быть все прекрасно: и лицо, и одежда, и душа, и мысли». Бу этиллибит тылларга Евдокия Давыдовна олус сөп түбэһэр. Кини көстөр дьыҥнэ, сэҕэрэтэ, таҥаһа-саба, быһыыта-таһаата намчыта, сүрдээх киэн билиилээх, төрөөбүт төрүт тылын диринник билэрэ, таптыыра, онон симэҥин үүнэн турар эдэркээн хатыны биир үтүө күн тосту туппуттар, ол да буоллар хатыгчаан эрэйдээх олоххо тардыһыыта күүһүттэн лабааларытан ыытыллыбыт сыыллар уонна лабааларытан сыпсырдык дьэҥкир уу сүүрдэрин автор көрөн маннык салгыы этэр:

...Харааһынна сүрэҕим,
Харбыт күрдук турдум мин
Харахтарым уларын
Оргуйа сотон кэбистим.
Киммит маннык халыаннык
Тосту тардан бардаҕай,
Айыыҕабыт кэрэтин
Алдьатарга турдаҕай?

Хоһоон аарыллан бүппүтүн кэнэ бары иһиэйэн олордубут, тостубут хатыны илэ хараҕынытынан көрөр күрдукпут, сүрдээҕин аһыныыбыт, харааһыныыбыт уонна бу эдэркээн хатыны тоһуппут муус сүрэхтээх киһини абаатыы көрдүбүт.

Маннан кэрдэххэ эдэркээн автор ис сүрэҕиттэн харыйыйан, харыстаан, хомойон суруйбута сүрдээх улахан иитэр суолталаарын биллибит.

Онтон оҕолор биирдэн-биир бэйэлэрэ айбыт хоһоонноруна аҕаан бардылар, оннук «Уу», «Ньургуһуннар», «Сибэккилэр», «Хаар», «Тулаайах куоска», «Мин кыра ытым». Аарылар кэнниттэн хас биирдии хоһоону хайдах суруллубутун, туох ис хоһоонноохун, туох сыаллаах-соруктаах оҥу ырытан бэйэлэрин санааларын, хайдах толкуйдуулларын аһаҕастык санааларын ыллаһыннылар.

Онтон мин 7-с кылаас үөрэнээччитэ Наташа Шишкина «Тулаайах куоска» диэн хоһоонун ордук сөбүлээтим. Бу хоһоонтон кэпсэнэр тулаайах куоска оҥорто дурда-хахха, кэмүскэл көрдөөн сир тоҥуута, тымныы туһүүтэ оскуолаҕа киирбит, онно ким харыйыыбыт ас тобоҕун биэрэр, онтон маннык-тэнник эттэ тэбэн-охсон ыытар, ханна да сырыттын барытыттан холдьоҕуллар, онон көрөр-харайар киһитэ суох буолан биир күн таһырдьа холдьоҕуллан тахсан тоҥон өлөөхтүүр. Хоһоон оҕо бэйэтин хараҥынан кэтэн көрөн, аһынан суруйбут буолан киһи дуоһатын харааһыннарар. Автор иннинитин бу хоһоонунан хас биирдии киһини, оҕону кыраҕа-кыаммакка болҕомтолоохтук, харыстабыллаахтык сыныаннаһалларыгар ыытар.

Оҕолор хас биирдии айыныыларыгар саха тылын баайын, ойуулуур-дьыһыннаан тылларын этэлгэтин баһыйа тутан суруйа сатыылларыгар улахан болҕомто ууруллар. Онно Амма Аччыгыйа эпититини «Саха омук тыла сир симэҥин курдук сиэдэрэйин» кыра эрдэхтэриттэн эттэригэр-хаанныгар иҥэриннэн улаатар дьоллоннохторо. Маннан көрдөххө Евдокия Давыдовна бу дэриэбинэҕэ олорор дьон дьолугар кэлбит учуутал эбит дии санаатым. Кини оҕолору кыраларыттан Ийэ тыл күүһүнэн олоҥу сыаналыы үөрэнэргэ, олоххо харыстабыллаахтык сыһыанна һарга, чөл олоҥу кыраларыттан тутуһарга үөрэтэр. Ол да иһин Наташа Протопопова эдэркээн кыысчаан бэйэтин бастакы хомуурунньутун «Олох - дьикти бөлөх» диэн аатта-аатаа. Онон бу «Сыккыс» литературнай түмсүүттэн олоҥу таптыыр, дириҥ толкуйдаах, өйдөөх оҕолор хитиллэн, буһарыллан-хатарыллан тахсаллар, тахсыахтара да турдаҕа, хас биирдии оҕо суруйааччы да буолан тахсыбаталлар тус олохторугар миэстэлэрин булан, личность быһыытынан саха норуота киэн туттар дьоно буолуохтара диэн эрэниллэр.

Онон бу «Сыккыс» кыракый үрүйэчээгинэ холоммут буоллаҕына иннинитин үүнэн-сайдан улахан байҕал буолан тахсарыгар баҕарыам этэ.

Зинаида ТИХОНОВА,
Нам

«СИЯНИЕ СЕВЕРА» ОСКУОЛАТЫГАР

СР Президенэ М.Е. Николаев Ыйаарынан былырыын от ыйыгар «Сияние севера» диэн оҕолор айар союзтара тэриллибитэ. Онно суруйар уонна уруһуйдуур дьоҕурдаах оҕолор түмсэн дьарыктаналлар.

Биһиги республикабыт араас улуустарыттан кэлэн Мохсоҕоллоох «Солнечнай» профилакторийыгар олорон кыһыҥы оскуола художественнай салаатыгар үөрэннибит. Биһигинии икки бөлөххө арааран үөрэттилэр. Литературдар балахтөрүгэр 20, художниктарга 27 оҕо дьарыктаныыбыт.

Уруһуйдуур оҕолор биллиилээх народнай художниктары Осиповы, Мунхаловы, Потаповы кытта көрсүбүппүт. Кинилэр үлэлэрин кытта билсибиппит. Үстэ куораккка экскурсияҕа сылдьыыбыппыт. Ол курдук художественнай училищеҕа, Саха сирин художниктарын быыстапкатын саалатыгар, национальнай-художественнай музейга. Музейга Саха сирин бастакы художника Иван Васильевич Попов үлэлэрин көрдүбүт.

Тохсуннь у 16 күнүгэр республика Президенэ М.Е. Николаевы кытта көрсөн үөрэхпит, олохпут туһунан кэпсэттибит. Биһиги уруһуйдарбытын көрдэрдүбүт, суруйар оҕолор айбыт хоһооннорун аахтылар. Михаил Ефимович: «Эһиги улахан дьоҥнут, республика сайдыыта эһигиттэн тутулуктаах. Онон кыһаллан үөрэнэн, албэхтик үлэлээн,» - диэбитэ.

Профилакторийбытыгар күннэ биэстэ аһаталлар. Эльбэх эмтиир, чэбдигирдэр кабинеттар уонна бассейн баалларе. Үлэһитэрэ бары даҕаны аламаҕай, сайаҕас дьон эбит.

КОРЯКИНА Паша,
Хатыҥ Арыы
орто оскуолатын 7-с кыл.
үөрэнээччитэ

СИР — ОЛОХ, БЫЙАҢ ТӨРДӨ. СИРГЭ — СИЭРДЭЭХ СЫҺЫАНЫ

Сир үллэстии хаһан баҕарар, хайа да кэмнэргэ мөккүөрдээх буолара. Ааспыт үйэ саҕаланыыта кинигэлэртэн, киниэлэртэн, кэпсээниэртэн билэрбит - сир инниттэн дойдулар икки ардыларыгар сэриинэн быһаарсыы, нэһилиэктэргэ хотуурунан киирсии, араас сууттарга уһун-сиппьигэс эрийсии о.д.а. баар эбитин. Билигин ыытыллар реформалар түмүктэригэр правовой государствоны тэрийиэхтээхпит, оччотугар сиргэ үөскээн тахсар түмулук түгэннэрбитин сиэрдээхтик, сокуон хараҕынан көрөн быһаарсарбыт эрэйиллэр. Бу нүөмэргэ Хатырыктан уонна Модуттан сир үллэстиигэ сыһыаннаах суруктары бэчээттинбит, манна утарыта ис хоһоонноох түмүктээһиннэргэ сиэр, сокуон быһыытынан хайдах быһаарыы баар буолуон соҕун туһунан улуустааҕы сир комитетыгар эппиэт эрэйэр сурук ыыппыппыт. Тоҕо диэтэргит, сир туһунан кыра-улахан мөккүөрдэр баар сокуоннарынан, нормативнай акталарынан быһаарылыннахтарына эрэ сатанар. Манна «ким хайдах саныырынан, хайдах дьаһанарынан» диэн буолуо суохтаах. Төттөрүтүн, сокуон хайдах этэринэн диэни тутуһуохтаахпыт.

Редакция

СИР ТУҺУНАН МӨККҮӨРГЭ ЭРГИЛИННЭХХЭ

Улуус баар-суох улахан нэһилиэктэриттэн биирдэстэрэ — Хатырык — Модут, Түбэ быыстарыгар «туугга киирбит муйду курдук» хаайтаран олорор диэтэххэ туох да омуна суох буолуо. Илин диэки хайыстахха Элиэнэ эбэбит 3-4 км. сиринэн долгуйа устар. Арҕаа диэкиттэн мыраммыт бөһүөлэкпитин өгөйөн турар. Дьэ, ол иһин Хатырыкка сир ыарахаммык быһаарыллар боппуруос буолла. Оттонор ходуһабыт киһиэхэ 1 гааттан ордук тиксэр. Ону да дьиҥнээх чуолкай диир тутах. Кытылбыт сыл ахсын 5-6 миэтэрэни эбэбит суурайан, аҕыйаан иһэр. Баар суох харахпыт уутун соттор Кэнэли арыыбыт эмиэ төбө кыччаабыта биллибэт. Аҕыйах ахсааннаах алаастарбыт холбоон 50-са тонна оту биэрэллэрэ дуу, суоҕа дуу. Оннук ыралар.

Уопсайынан нэһилиэк сиргэ-уотка чуолкай кэннэки кэмнэ кэмнэнэ илик. Арааһа кумаҕыта сылдьар гааттан быдан аҕыйах буолуохтаах. Дьэ, итини этэн туран бэйэм санааларбын этэргэ холонуум.

Маҥнайгытынан, нэһилиэктэр кыраныыссаларын былыр колхоз саҕаналарынан быһалларын олох сыһыанан аҕабын. Олох былыр Мамык саҕана Нам улууһа төһөлөөх киэҥ сиринэн тайаан сыппытын историяттан билэбит. Ол сирдэрбитэн билигин атын улуустар ылан олороллор. Оттон ыраахтааҕы саҕана сири хайдах үллэстэллэрин кинигэттэн, дьон кэпсээниттэн эмиэ истэбит. Ол саҕана ким баай, ким көмүһү, түүлэри бэрик биэрбит сири-уоту хайдах баҕарар бачаачайдыыра. Онноолор арыы арыынан, алаас алааһынан кыыс эйиэхэгэр баран хаалара.

Аны холбоһуктааһын саҕана биһиги ебүтэлэрбит хайдах сирдэрин үллэстибиттэрэ биллибэт. Ону сэбиэт былаана, хомуньуус баартыйа дьаһайбыт буолуохтаах. Улаханнык ыйыта барбатах дьон буолуо. Улахан бүккүүр бөдөҥсүтүү сарпин тахсыбыт быһыылаах. Дьэ, манна нэһилиэннэ кыайан учуоттаммат хамсааһына тахсар. Кыра колхоэтар ыһылланнар ким Түбэлиир, сорох Модуттуур. Дьон үгүс өтто орто оскуолалааҕын быһыытынан Хатырыктыыр. Онон урукку колхоэтар кыраныыссаларынан быысаһар хайдах эрэ сатаммат курдук.

Иккиһинэн, Хатырык ааҕынньэтэ бөдөҥсүйбут совхоз кинэ этэ. Сүүһүнэн киһилээх совхоз салайаччаратыгар, орто оскуолаҕа учууталлар, араас үлэһиттэр наада буолаллар. Дьэ, манна атын сиртэн сорох баҕатынан, сорох баартыйа бирикээһинэн үлэлии кэлэр. Кэлбит дьонтон үксэ Хатырык сирин сөбүлээн дьиэ-уот тутан, оҕо теретен олохсуйа хаалаллар. Омуннаабакка эттэхххэ Хатырык олохтоохторун аҥарыттан ордуга кэлии дьон уонна кинилэр оҕолоро. Бу дьон сир суоҕар туох буруйдаах буолуохтарай. Билигги олох хаамыытынан көрдөххө дьон үксэ кини сиргэ тардыһар. Манна үчүгэй базалаах, билиини-көрүүнү биэрэр оскуола оруола улахан. Хатырык өссө да улаата, үүнэ турар бадахтаах. Онон сири-уоту нэһилиэннэ ахсааныынан үлэрэр ордук буолуо эбит.

Холобурдаан эттэхххэ, Хатырыкка олорор Уйбаан 5 дьиэ кэргэннээх. Сүөһү иттэр баҕата баһаам. 4 сүөһүтүн 5 га сиринэн нэһиилэ сыл таһаарар. Оттуоҕун сиргэ суох. Түбэҕэ олорор Бүөтүр 6 буолан 30 га сири бас билэллэр. 6 сүөһүтүн сайынын ыллыы-туойа оттоон сыл таһаарар. Сирин сорҕутун быраҕыан да сөп, сүрэҕэлдьэбэтэҕинэ оттоон атыылыан да сөп. Модут Ньукулайа эмиэ итинник сирдээх-уоттаах. Итиннэ тугу этэри ыгнабын. Урукку М. Аммосов аатынан совхоз туллар тутаҕа, кылбэйэр кинэ буолбут Хатырык сиринэн-уотунан кэйгөтүллүбүт оҕоҕо тэнгнээх буолла.

Үсүһүнэн, Саха Республикатын Президенэ М.Е. Николаев дьаһалынан кэтэх хаһаайыстыбаны кэнэтиигэ, сайыннарыыга дьаһаллар таҕыстылар. Саха киһитигэр кэтэх хаһаайыстыба диэн ыраах, сылгы диэн өйдөнөр. Оттон итилэри иттэр буоллуг да эмиэ ходуһабыт, мэччирэгимит боппуруоһа күүрэйэн тахсар. Онон улуус мунньаҕын депутаттара, сир комитета XXI үйэ боруогар үктэнэн туран, аныгылыы дьиҥ чахчыларга олоҕуран Модут-Хатырык-Түбэ кыраныыссатын быһаарыахтара диэн эрэнилляр.

Эрчим БАҺЫЛ.
Хатырык

ЭЙЭ-ДЭМНЭЭХТИК, ИСТИҢ ЫАЛЛЫЫ ОЛОРУОҔУН

Мин өссө 1993 сыллаахха «Саха аада» хаһыакка, онтон кэлин «Эҥсиэлигэ» эмиэ «Улуу киһи аатынан сирэйдэнэн сиргэ спекуляция тахсаары гынна» диэн сэрэтэн турабын. Ол сэрэхэдийим билигин да уураабат. Тоҕо диэтэргит, Хатырык нэһилиэгин дьаһалтатын баһылыга Е.Н. Собакин дьаһалынан биһиги төрүт сирбитин быллыыр баҕалаахтар, онуоха төрүөттэрэ диэн биир - Хатырык сиро.

Былыр биһиги кырдьык хатырыктар этибит, ону өрө-тангнары булкуйан холбоон-арааран аппытын сүтэрбиппит. Онуоха буруйдаарыыны Сталин кэминээҥи репрессиялар тыынара буолар. Уончаҕа чугаһыыр ахсааннаах «норуот өстөөхтөрө — тороскуустар» диэн аттанар дьон биһиэхэ эрэ баллара. Олор барыа былаҕайта быллыммыттара.

Итиннэн сиэттэрэн, «тороскуус» буолумаары биһигини бастаан соҕуруу хатырыктар диэн аттаабыттара. Бэрэстэбэтэлбитин Дмитрий Кирович Аммосовы дэлби кыыллаан хоту Саккырыырга күрэппиттэрэ. Онуоха сөп буолбакка нэһилиэги араарбыттара. Оччотооҕу Хайгыалаах нэһилиэгэ ханна симэлийбитин ким да билбэт, колин Хатырыкка холбоммута. Биһиги дьоммут Модукка кэлэн холбоспуттара, сир-уот барыта докумуон быһыытынан оногоһуллан Модут нэһилиэгэ диэн буолбута.

Модукка кэлбиппитин отой сирбэппит, сирбит-уоппут да атылыы эбит, дьоно-сэргэтэ «эһиги тороскуустартыт» диэн үөхсүбэттэрэ. 1956 сыллаахха М.К. Аммосов аата ырааһырбытыгар сүрдээҕин үөрбүппүт. Хайдахтаах курдук ыар таһаҕас саннымытыттан түспүтэ буолуой? Чахчы дьиҥнээх бырааһыыныыкка тэҥнээр. Онно тута дьоммут мунньахтыы охсон колхозпут Каганович диэн аатын М.К. Аммосов аатынан диэн уларытан кэбиспиттэрэ. Онон бастакынан Максим Аммосов аатталаах Модут нэһилиэгин колхоһа буолбута.

1959 сыллаахха өссө бөдөҥсүтүү баран Модуту, Хатырыгы, Түбэни холбообуттара. Олунньуттан саҕалаан ыһыахха тиийэ мунньахтар буолбуттара, ким да холбоһуоҥ баҕарбат этэ. Кэлин күүс өттүнэн биир үксүн холбообуттара. Ол да кэнэ араҥса сатааһын элбэх этэ, итти содулугар Т.П. Охлопков Модуюка сэбиэт секретарынан үлэлии олорон партияттан уһуллубута.

Хатырык кинэ хоту көспүт биир сүрүн төрүөтэ оскуолаҕа сытар. 1928 сыллаахха М.К. Аммосов баарыгар биһиги дьоммут: «Оскуолабытын ханна түһэрэбит?», — диэн ыйыталаспыттарыгар Максим Кирович: «Оскуоланы бэйэҥитигэр туттаххытына кэлин сиргиттуоккут тэпсилгэн буолуоҕа», — диэбитэ үһү. Дьэ, ол иһин уонна хоту нэһилиэктэргэ чугаһатан оскуоланы нэһилиэк кытыытыгар. Барылас учаастагар туппуттар.

Оскуола дьиҥ анала Бөтүгүтэн хоту Батамаайыга тиийэ нэһилиэктэргэ баар оҕолору үөрэтиэхтээх эбит, биһиги саҕана онуок үөрэммиппит даҕаны. Эмиэ итинник суруйан уонна нэһилиэктэрбит олохтоохторун баҕатын учуоттаан, бэйэбит 18 нэһилиэкпит чэрчитин олохтоохуҥа үлэлээн кэллибит. Бастатан туран нэһилиэктэргэ уонна улууска сөбүлэһиннэрэр комиссиялар тэриллибиттэрэ. Нэһилиэк комиссията чэрчи барылын оҥорон улуус комиссиятыгар түһэрэр. Улуус комиссията мунньахтаан, дьүүллэһэн киирбит барыллары бигэргэтэн, эбэтэр бэйэтэ туспа барыл оҥорон, улуус мунньаҕын депутаттарын быһаарыытыгар туруорар. Холобура, мөккүөр тахсар эбит буоллаҕына хас да барыл улуус мунньаҕыр туруоруллар. Бу үлэ элбэх процедурнай да, технический да ирдэбиллээрдээх. Биһиги комитеппыт барыллары, ол эбэтэр чэрчи ханан, хайдах баарын сурукуттан суруйан, картаҕа түһэрэн бэлэмнийир. Онон, нэһилиэктэр чэрчилэрэ ханан хайдах баарын, биһиги депутаттарбыт хайдах куоластыыллыттан тутулуктаах.

Улуус мунньаҕа быһаарыы ылыммытын кэнэ документтарга илии баттанан, бэчээт туруоруллан, хомуллан-тиһиллэн республика Государственнай Мунньахын (Ил Түмэн) Үөһэ Палататыгар киллэриллэн бигэргэтиллэр. Бу кэнниттэн чэрчи ханан барыахтаах миэстэтигэр сир комитетин үлэһиттэрэ тахсан остуолбалары (межевой знактары) туруораллар уонна илии баттаһан, бэчээт туруорсан нэһилиэктэр дьаһалталарыгар тутталлар.

Кылгастык эттэхххэ нэһилиэктэр чэрчилэрэ маннык бөрөдэктээхтик быһаарыллар.

Улуус 18 нэһилиэгиттэн 15 нэһилиэк чэрчитэ депутаттарынан бигэргэнэр. Түбэ, Хатырык, Модут нэһилиэктэрин чэрчилэрэ мунньах көрүүтүгэр киллериллэ иликтэр. Сөбүлэһэр комиссиялар чэрчи барылларын оногоруулара, улуус мунньаҕын сессиялара туох да мөккүөрэ суох, эриэ-дэхси барбаттар уонна барыа да суохтаахтар. Ол эрэн, республиканы аймыыр гына улахан мөккүөрдэр тахсыбыталлар диэх кэриҥнээхпит. Биһиги биири өйдүөх тустаахпыт - нэһилиэк чэрчитэ уонна кини иһигэр сытар сирдэри туһаныы олох тус-туспа өйдөбүллэр. Улуус дьаһалтата сири туһаныыны хайдах баҕарар бэрээдэктиир уонна олохтуур кыахтаах, сокуону кэспэккэ уонна олохтоох нэһилиэннэ баҕатын учуоттаан.

С. МЕСТНИКОВ,
улуустааҕы сир комитетын председателэ

СОКУОНУ КЭСПЭККЭ, НЭҺИЛИЭННЬЭ БАҔАТЫН УЧУОТТААН

Сэбиэскэй былаас олохтоноор диэри Саха сирин нэһилиэктэрэ олохтоммут чэрчилээх (кыраныыссалаах) этилэр. Бу чэрчилэр хаһан да уларыйбат этилэр уонна кини иһигэр сытар тыалар, куөллэр, алаастар, арыылар, хочолор итиннэ да атын сирдэр нэһилиэк олохтоохторугар кэлүөнэттэн кэлүөнэҕэ бэриллэн иһэллэрэ.

Оттон Сэбиэскэй былаас кэмигэр нэһилиэк диэн ойдөбул суттэрсүтэн симэлийэн хаалбыта. Нэһилиэк диэн тылы кырдьаҕас, саастаах эрэ дьон туттар буолбуттара. Сир барыта государство бас билиитигэр бэриллибитэ. Сельсоветтар тэриллибиттэрэ. Биһиги барыа билэбит - бу сельсоветтар уһаайба эрэ сирин сыһыараллара. Оттон атын сирдэри государство аатыттан артыаллар, колхоэтар, совхоэтар, лесхоэтар дьаһайаллара. Итти «былаах кинигэ» диэн аттаныр документтара. — үөһэ аттаммыт хаһаайыстыбаларга сири сыһыарыыны туоһулуур документтарынан буоладдар. Онон «былаах кинигэни» нэһилиэк чэрчитэ диир сыыһа. Хайа уонна хаһаайыстыбалары бөдөҥсүтүү тумүгэр эмиэ бүкэсуур бөҕөтө тахсыбыта.

Аны билигги кэми ылан көрүөҕүк. 1995 сыл от ыйын 6 күнүгэр «Саха Республикатын административнай-территориальнай тутулун туһунан» Сокуон Ил Түмэнинэн ылыллыыта - нэһилиэк диэн ойдөбул биһиги, сахалар, олохпутугар дьиҥнээхтик уонна букатыннаахтык киирдэ диэх тустаахпыт. Бу сокуоҥнаах олоҕуран республика правительствота 1996 сыл муус устар 29 күнүгэр 194 №-дээх уураах таһааран «Саха Республикатын административнай-территориальнай тутулун боппуруостарын быһаарыы туһунан» балаһыанньаны бигэргэтэр.

Улуус уонна нэһилиэктэр дьаһалталара, сир комитета бу сокуокунан, балаһыанньанан салайтаран уонна нэһилиэктэрбит олохтоохторун баҕатын учуоттаан, бэйэбит 18 нэһилиэкпит чэрчитин олохтоохуҥа үлэлээн кэллибит. Бастатан туран нэһилиэктэргэ уонна улууска сөбүлэһиннэрэр комиссиялар тэриллибиттэрэ. Нэһилиэк комиссията чэрчи барылын оҥорон улуус комиссиятыгар түһэрэр. Улуус комиссията мунньахтаан, дьүүллэһэн киирбит барыллары бигэргэтэн, эбэтэр бэйэтэ туспа барыл оҥорон, улуус мунньаҕын депутаттарын быһаарыытыгар туруорар. Холобура, мөккүөр тахсар эбит буоллаҕына хас да барыл улуус мунньаҕыр туруоруллар. Бу үлэ элбэх процедурнай да, технический да ирдэбиллээрдээх. Биһиги комитеппыт барыллары, ол эбэтэр чэрчи ханан, хайдах баарын сурукуттан суруйан, картаҕа түһэрэн бэлэмнийир. Онон, нэһилиэктэр чэрчилэрэ ханан хайдах баарын, биһиги депутаттарбыт хайдах куоластыыллыттан тутулуктаах.

Улуус мунньаҕа быһаарыы ылыммытын кэнэ документтарга илии баттанан, бэчээт туруорулларын, хомуллан-тиһиллэн республика Государственнай Мунньахын (Ил Түмэн) Үөһэ Палататыгар киллериллэн бигэргэнэллэр. Бу кэнниттэн чэрчи ханан барыахтаах миэстэтигэр сир комитетин үлэһиттэрэ тахсан остуолбалары (межевой знактары) туруораллар уонна илии баттаһан, бэчээт туруорсан нэһилиэктэр дьаһалталарыгар тутталлар.

Кылгастык эттэхххэ нэһилиэктэр чэрчилэрэ маннык бөрөдэктээхтик быһаарыллар.

Улуус 18 нэһилиэгиттэн 15 нэһилиэк чэрчитэ депутаттарынан бигэргэнэр. Түбэ, Хатырык, Модут нэһилиэктэрин чэрчилэрэ мунньах көрүүтүгэр киллериллэ иликтэр. Сөбүлэһэр комиссиялар чэрчи барылларын оногоруулара, улуус мунньаҕын сессиялара туох да мөккүөрэ суох, эриэ-дэхси барбаттар уонна барыа да суохтаахтар. Ол эрэн, республиканы аймыыр гына улахан мөккүөрдэр тахсыбыталлар диэх кэриҥнээхпит. Биһиги биири өйдүөх тустаахпыт - нэһилиэк чэрчитэ уонна кини иһигэр сытар сирдэри туһаныы олох тус-туспа өйдөбүллэр. Улуус дьаһалтата сири туһаныыны хайдах баҕарар бэрээдэктиир уонна олохтуур кыахтаах, сокуону кэспэккэ уонна олохтоох нэһилиэннэ баҕатын учуоттаан.

С. МЕСТНИКОВ,
улуустааҕы сир комитетын председателэ

Спорт — тулуур, спорт — дьулуур

ОҔОЛОРБУТ УЛАХАН ХАРДЫЫ ОҺОРДУЛАР

Олунньу 12-13 күннэригэр Дьокуускай к. көҥүл туруута сахалартан бастакы СССР спордун маастара Д. Данилов бириинҥитэр 14-15 саастаах уоллаттарга республикана биирдиилээн уонна хамааннаан бастыыр иһин курэхтэһии буолан аастта. Бу курэхтэһиигэ барыта 22 улуустар, куораттар хамаандаларыттан 296 оҕо кыттыыны ылла. Хамааннаан бастакы миэстэҕэ Чурапчы улууһа тардыста. Дьокуускай к. иккис миэстэ, хаҥаластар үһүс буоллулар. Биһиги улууспут Уус-Алдан, Амма, Сунтаар, Үөһээ Бүлүү курдук күүстээх турууктардаах хамаандалары кэннигэр хаалларан мэнэ-хаҥаластартан 2 очконан хаалан бэһис миэстэҕэ тардыста. Аспыт сылга маннык курэхтэһиигэ биһиги оҕолорбут 12-с миэстэҕэ хаалбыт буоллахтарына, кэстөрүн курдук, инники диэки улахан хардыыны оҥордулар. Манна эбэн эттэхха хамааанда лидере, республика аспыт сыллааҕы чемпиона Сеня Игнатьев икки кыайыылаах сылдьан илистин эчэтэн күрэхтэһиттэн уһуллубатаҕа буоллар хамаанда үһүс да миэстэҕэ тахсыа хаалла.

Биирдиилээн түмүкпүт хайдаҕый?

52 кг. тустубут Нам 1 №-дээх политехническай оскуолатын үөрэнээччитэ Женя Попов утарсааччыларын барыларын кыайталаан чемпион үрдүк аатын ылла. 56 кг. 14 саастаах Хатырык оскуолатын үөрэнээччитэ Кирилл Васильев дьоһуннаахтык туспан иккис миэстэҕэ тардыста. Чемпионнуон даҕаны сөп эбит. Ону баара сүрүн утарсааччыларыттан биир сыл балыһа, арыый опыта тиийбэтэ таайда. 49 кг. Нам 2 №-дээх орто оскуолатын үөрэнээччитэ Юра Балаганскай 28 оҕуттан төрдүс м. буолбута үчүгэйинэн сыаналаныан сөп. Эмиэ Кирилл курду сааһа кырата чемпион буоларыгар мэһэй буолла. Ону кыайбыт уола Чурапчыттан сылдьар Вася Ефимов чемпион буолбута да туоһулуур. Оҕоҕо биир сыл элбэҕи биэрэрин үгүстэр өйдуур буолуохтааххыт. Атын уоллаттарбыт Сережа Замятин 34 кг. (Нам 1 №-дээх политехническай оск.), Лев Новгородов 60 кг. (II Хомустаах оск.), Радик Новгородов 40 кг. (Таастаах оск.) 5 м., Сережа Артемьев 70 кг. үөһэ (Нам 1 №-дээх политехн. оск.) 6-с м. буоланнар хамаандаҕа наадалаах очколары аҕаллылар. Балаһыанньа быһыытынан 1-6 миэстэҕэ эрэ киирбит бөрөстөр хамаандаларыгар очко биэрэллэр. Урукку тэҥнээтэххэ тренердэр быйыл үлэлэригэр эпиэтинэстээхтик ылсан үлэлии сылдьаллар. Киһи үөрэрэ диэн баар, оҕолорбут урукку өттүгэр үчүгэй тустууктардаах улуустар оҕолоругар түбэстэхтэринэ эрдэттэн «умайан», бүк баринэн киирар буоллахтарына, быйыл хартыына уларыйбыт. Оннооҕор кыайтарбыт да оҕолорбут, ким да буолбутун иһин, бүтэһиккэ диэри кыахтарын туһанан, сыралаһан киристилэр. Онон улахан психологическай мэһэйи туораан эрэбит диэхтээхпит.

Аны күһүнгүттэн спортивнай оскуола иһинэн 51 миэстэлээх интернат аһыллан үлэлиэҕэ. Онно тыа оскуолаларыттан үчүгэй оҕолору барыларын биир сиргэ түмэн дьарыктаатахпытына аҕыйах сылынан 80-е сыллардааҕы ситиһиилэрбитин чиҥэтиэхпит, биллиилээх тустууктар Петр Юмшанов, Дмитрий Ушницкай, Кирилл Павлов курдук ыччаттары иитэн таһаарар эрэмньи саная лаахпыт.

Аны сайын от ыйын саҥатыгар Саха сирин спортивнай туруута федерацията «Боотурдар оонньуулара» диэн 4 сүһүөх саастарынан араараан оҕолоро туруу II-с фестивалын тэрийэн ыытыаҕа. Аспыт сайын уопсайа 1000 оҕо кыттыбыт буоллаҕына быйыл сайын 2000 оҕо кыттара былааннанар. Манна кыттар оҕолор, тренердэр, судьуйалар барылара босхо форманан хааччыллыахтара. Биһиги улууспут, аспыт сайын 97 оҕону кытыннаран 4 чемпионнанан, элбэх призерданан үчүгэй көрдөрүүнү ситиспит буоллахпытына, быйыл сайын кыра та 200 оҕону кытыннарар былаанныахпыт. Иннибитигэр өссө күүрэннэх үлэ, улахан сорук турар. Итиннэ бэлэмнэнэрбитигэр уонна ситиһиилээхтик кыттарбытыгар улууспут дьаһалтата, үөрэх управлениета тирэх буолуохтара, көмөлөһүөхтэрэ диэн улаханнык эрэнэбит.

С. АЛЕКСЕЕВ,
оҕо спортивнай оскуолатын директора

БИЛЛЭРИИЛЭР

1 марта 2000 года в Хамагаттинском сельском доме культуры с 14 часов дня под руководством школы управления АПК г. Якутска состоится семинар по семейной экономике.

1. Создание экономических условий повышения доходности семьи.

2. Лекарственные растения Якутии. Рецептура приготовления лекарств из растений.

3. Агротехника выращивания овощей в приусадебном участке.

4. Выращивание ягодных культур в условиях Якутии.

По усмотрению школы управления АПК.

1. Технология приготовления колбасных изделий и др. блюд в домашних условиях.

2. Технология приготовления молочных продуктов.

Имеется в продаже: лекарственные травы, семена овощных культур, цветов.

Просим принять активное участие.

Администрация Намского улуса

Намское отделение №5040 Сбербанка РФ извещает о выкупе облигаций беспроцентного государственного займа 1990 г. с 1 марта с.г. При себе иметь паспорт и облигацию.

I Хомустаахха биир хостоох приватизацияламмыт киин отопление лаах квартира атыылаллар. Уопсай иэнэ 40 м2. Тел. 25-1-87.

Считать недействительным утерянное удостоверение ветерана труда НС 291804, выданный от 06.07.99 г. на имя Макаровой Марии Семеновны

Талтыыр, ытыктыыр көрүөнүм, ааҕыт Модут нэһилиэгин олохтоохторо
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
үйүн ыарахан ыарыыттан күн сириттэн туораабытын барыа аймахтарыгар, биллэр дьоҥуогар дириҥнэх курдуйан туран ыллыаҕыт.
Көрүөнүм, оҕолоро, кийиитэ

Ытыктыыр кутуйуппут Модут нэһилиэгин олохтоохторо
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
үйүн ыарахан ыарыыттан күн сириттэн туораабытынан көрүөнигэр, оҕолоругар, кийиитигэр дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Черепановтар, Дьяконовтар, Слепцовтар

Биирдэ үөрэммит күнү таба ыарыстыытыгар Черепанова Клара Семеновнаҕа уонна уоллаттарыгар, кийиитигэр көрүөнэ, ааларо, Модут олохтоохторо
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
эдэр саастыгар ыарахан ыарыыттан өлбүтүгэр дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Биирдэ үөрэммит табаарыстара

Биирдэ үөрэммит табаарыстыытыгар Намнаадаы педучилище студенныыгар Говоров Семен Михайловичка көрүөнигэр, ийэтигэр, быраатыгар киилэр таптыыр аалара
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
өлбүтүнэн дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Модут 1991 с. выпускниктара

Нам улууһун үөрэҕи саалаата, профсоюна, Модут орто оскуолата бойатын уонунта
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
ыарахаттык ыалдьан өлбүтүнэн көрүөнигэр, оҕолоругар уонна аймахтарыгар дириҥ кутурааннарын тиэрдэллэр.

Биирдэ үөрэммит дьиэбитигэр «Модут» ГУП бухгалтара Черепанова К.С. таптыыр көрүөнэ, оҕолоругар аалара Модут олохтоохторо
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
70-с Хатырык оскуолатын биирдэ бутэрбиттэр

М.К. Аммосов аҥынан Хатырык орто оскуолатын социальнай педагога Ядрихинская Дарья Григорьевнаҕа, остолбуой улэлэтигэр Куличкина Матрена Николаевнаҕа тапталлаах быраттара, Модут олохтоохторо
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
ыарахан ыарыыттан ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурааҥын тиэрдэр.
Хатырык орто оскуолатын коллектива

Модут олохтоохторо кутуйуппут
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
үйүн ыарахан ыарыыттан бастыыр Черепанова К.С. уонна быраатарбыгар Семеновичка, Сережаҕа, барыа аймахтарбытыгар дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Модуттан Мальцевтар, Хатырыктан Ядрихинскайдар

Хатырык нэһилиэгин олохтоох дьаһалта дьаһалта улэлэтиэхтэрэ Ольга Васильевна, Григорий Егорович Кайгародоватаҕа уонна Ядрихинскаяҕа кутуйуппут
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
эдэр саастыгар ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.

Убаастыыр, күнү быраастыыт, таабыт Модут нэһилиэгин олохтоохторо
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
үйүнүгүн ыарахаттык ыалдьан өлбүтүнэн көрүөнигэр, кийиитигэр уонна уоллаттарыгар, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Эдэйиэ, ааата, быраатара, кийиттэрэ Артамонова, Ивановтар, Кайгародовтар

Үөрэллит оҕолор, биирдэ үөрэммит табаарыстыытыгар, мединститут IV-с курсун студенныгар Говоров Сережаҕа таптыыр ааата
ГОВОРОВ
Михаил Иннокентьевич
үйүн, ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурааммытын биллэрэбит.
Кыл. сал. Кутукова А.Н., биирдэ үөрэммиттэрэ

Намнаадаы Сбербанк коллектива уоллаппыт
ВАСИЛЬЕВ
Егор Егорович
хомолтолоохтук өлбүтүнэн көрүөнигэр, оҕолоругар, чугас аймахтарыгар дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.

Выражаем глубокое соболезнование нашей коллеге учительнице биологии НСПШ №1, Васильевой Л.Е. ветерану педагогического труда Мурунову Е.Д., всем родным и близким в связи скоропостижной кончиной любимого мужа, зятя, отца, брата
ВАСИЛЬЕВА
Егора Егоровича
МО биологов НСПШ №1

Администрация НСПШ №1 профком совет ветеранов выражает глубокое соболезнование учительнице биологии Васильевой Людмиле Егоровне по поводу кончины любимого мужа, отца
ВАСИЛЬЕВА
Егора Егоровича.

Күнү оҕолобут, сиэммит, быраапыт
ГРИШКА
б.дь. олунньу 24 күнүгэр сотумардык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥнэх курдуйан туран барыа аймах-биэла дьоммутугар биллэрэбит.
Ийэтэ, аҕата, эбэтэ, эбэтэ, эдэйиэ, убайа

Күнү сиэммит, быраапыт
ГРИШКА
сотумардык ыалдьан өлбүтүнэн күнү оҕолорбутугар Алена, Коля Аржаковтарга дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Уус-Алдантан, Тумултан эбэтэ, эбэтэ, эдэйиэдэрэ, убайа

Күнү оҕолорбутугар Алена, Коля Аржаковтарга, эбэтигэр, эбэтигэр Раиса Егоровна уонна Григорий Семенович Захаровтарга тапталлаах оҕолоро, сиэннэрэ
ГРИШКА
сотумардык ыалдьан өлбүтүнэн бэйэбит дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
I Хомустаахтан аймахтара Алексеевтар, Ушаковтар, Москвитиннэр, Охлопковтар

I Хомустаах нэһилиэгин дьаһалтата, орто оскуола, детсад, музыкальнай оскуола коллективтара Захаров Григорий Семеновичка, Раиса Егоровнаҕа таптыыр сиэннэрэ, ийэтигэр Алена Григорьевнаҕа уола
ГРИША
сотумардык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.

Күнү быраапар Григорий Семеновичка, кийиппитигэр Раиса Егоровнаҕа, балтыбытыгар Аленаҕа, кутуйуппутуттар Коляҕа таптыыр сиэннэрэ, оҕолоро
ГРИШКА
сотумардык күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Үөдэйтэн Ядреевтар, Посельскайдар

Күнү убайбытыгар Г.С., санаабытыгар Р.Е. Захаровтарга, балтыбытыгар Аленаҕа, кутуйуппутуттар Коля Аржаковтарга тапталлаах сиэннэрэ, оҕолоро
ГРИШКА
сотумардык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Уус-Алдан
Дуоскатыттан Алексеевтар, Захаровтар, Кэбэйдэн Сиэттэтиттэн Томскайдар, эдэйиэдэрэ Петрова уонна аймахтарыгар

Күнү балтыбытыгар Аленаҕа, кутуйуппутуттар Коля Аржаковтарга таптыыр оҕолоро
ГРИШКА
күн сириттэн хомолтолоохтук барбытынан дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Дьокуускайтан Охлопковтар, Покровскайтан Никитиннэр, Охлопковтар

Күндүтүк саныыр биирдэ үөрэҕэбит дьиэбитигэр Захарова Раиса Егоровнаҕа, кини көрүөнигэр Григорий Семеновичка, кыыстара Аленаҕа, кутуйуппутуттар Коляҕа кинилэр сиэннэрэ, уоллара
ГРИШКА
эмискэ ыалдьан күн сириттэн өлүгүнэн мөр кутурааммытын тиэрдэбит.
Новгородова В.К., Соловьева И.И., Попова М.Р., Кривошапкина Д.В., Дьячковская Я.М., Суздалова М.Д.

Таптыыр ааҕан уонна кутуйуппут
ПЕТРОВ
Владимир Прокопьевич
ыарахаттык ыалдьан өлбүтүнэн дириҥнэх курдуйан туран аймахтарыгар, чугас табаарыстарыгар, спорт-сменнарга тиэрдэбит.
Кыына Лена, аймахтара Софроновтар, Эверстовтар

Нам селотун дьаһалтата село бочуоттаах гражданина, СССР физкультуратын туйгуна, РСФСР үөрэҕириитин туйгуна, Саха Республикатын спордун маастара
ЛИ-ФУ
Сергей Иванович
үйүн ыарахан ыарыыттан ыалдьан өлбүтүнэн көрүөнигэр Бубякина В.Г., оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурааннарын тиэрдэр.

Убаастыыр кинибит, ыалбыт
ЕМЕЛЬЯНОВ
Василий Данилович
эмискэ ыалдьан өлбүтүгэр көрүөнигэр Ольга Петровнаҕа, оҕолоругар, аймахтарыгар, барыа биэлэр дьоммутугар дириҥ кутурааммытын тиэрдэбит.
Кривошапкиннар, Канеевтар

Улуус социальнай көмөскэлэ управлениета, ветераннарын сэбиэтэ РСФСР оскуолаларын үтүөлээх ууһутулыгар Дьяконов Лазарь Александровичка, дьиэ көрүөнигэр оҕолоругар, сиэннэригэр, аймах-биэлэ дьоннуогар, доҕотторугар тапталлаах көрүөнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ уонна, тыыл ветерана
ПОПОВА
Мария Григорьевна
үйүн, ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн дириҥ кутурааннарын тиэрэдэллэр.

Улуус социальнай көмөскэлэ управлениета, ветераннарын сэбиэтэ уонна, тыыл ветерана
ДЬЯКОНОВА
Елизавета Николаевна
ыарахан ыарыыттан өлбүтүнэн оҕолоругар, сиэннэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурааннарын тиэрэдэллэр.

Спорт — тулуур, спорт — дьулуур

МАХТАНАБЫТ

Улуус баһылыгын 1 солб. Протопопов И.С., «Дьулуур» урукку директорыгар Протопопов Н.Н., «Ленагаз» тэрилтэтин үлэһиттэригэр, нач. Шапошников Р.С., Мальцев Р.Р. уонна Винокуров А.А.-Оһохчукка саҥа үйэни көрсө биһиги олорор дьиэбитигэр гаас киллэрбиккитинэн, көмөлөспүккүтүнэн ис сүрэхпититтэн барыа махталбытын тиэрдэбит уонна кэлэн иһэр Аҥа дойдуну көмүскээччилэр күннэринэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит.

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, дьиэ көрүөттэргитигэр дьолу-соргуну, сир үрдүгэр баар барыы кэрэни, сырдыгы, уһун дьоллоох олоҕу!

Никольскай нэһилиэгин 4 кв. дьиэтин олохтоохторо Титова В.Я., Федорова Т.П.

КЭРИЭСТЭБИЛ

Бу дьыл олунньу 17 күнүгэр күнду көрүөнүм, ааҕам, убайбыт Алексеев Владимир Прокопьевич ыарахан ыарыыттан олохтон туораабыта биир сылын туолла.

Володя 1955 сыллаахха кулун тутар 6 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Оҕо сааһа Уус-Алдан улууһун Тумул сэлиэннэ этигэр аастыта. Кини 9 биирдэ төрөөбүттэриттэн саамай улаханнара буолан, кыра сааһыттан үлэ диэн тугун билэн улаппыта. Ол курдук балыстарын, быраатарын кыра эрдэхтэриттэн суоҥ-көтөҕөн, барыы кини хараҕын далыгар улаппыттара.

1973 сыллаахха орто оскуоланы бүтэрэн, Советскай Армия саккэтигэр ыытыллан, иккі сыл сулуспалаан ыытык иэнин төлөөн кэлбита. 1976 сыллаахха училищеҕа үөрэнэн тракторист идэтин ылбыта. Онтон 20-тэн тахса сыл оччотооҕу «Лена» совхозка үтүө суобастаахтык, үрдүк таһаарыылаахтык үлэлээн элбэх грамоталарынан наҕараадаламмыта, сыаналаах бэлэхтэринэн бириэмийэлэммита.

Биһиги Володябыт үтүө, аһыныгас саная лаах, кыыһырар диэни билбэт, үөрүүнньэ, судургу, чиэһинэй майгылаах. Дьиэ көрүөнигэр, биирдэ төрөөбүттэригэр дурда-хаха, тирах кинибит этэ. 1993 сылтан Нам улууһугар Намҥа олохсуйан олорбута.

Олоҕун тиһэх күннэригэр диэри Намнаадаы потребобществоҕа күүһүн-кыаҕын харыстаабакка трактористанан үлэлээбита. Бу орто дойдута олорбут кылгас олоҕун устата биһиги Володябыт барыта үтүөнү, көрөни эрэ көрэһэлээн олорбут олоҕо, кини сырдык мөссүөнэ өйбүтүгэр-саная бытыгар, сүрэхпитигэр хаалыаҕа.

Көрүөнэ, уола, биирдэ төрөөбүттэрэ

РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — **21496**; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — **21640**; бухгалтерия — **21332**; факс — **21332**; **"НАМ" ТРК** — **21632**; редакционнай издательскай система — **21141**

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствата, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллектива.
Массабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуу хонтуруоллуур уонна регистрациялыыр РФ бочуоттаах Госкомитетын СР региональнай управлениетыгар регистрацияламмыт нүөмэрэ — **Я 0085.**

Сурукка аакпытын-суоллуутун, үлэрэтин, дьиэрэт аадырыһын чопчу ыйыт.
Автор этиэҕэ хаһыат санаатынан маҥдыр биир буолбат.

"ЭНСИЭЛИ" - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1.
E-mail: editor62@sakha.ru

Талыллыбыт уонна таҥалыллыбыт "Эҥсиэли" хаһыат редакционнай-издательскай систематыгар.
Хаһыат Дьокуускайга "Саха полиграфиздат" НИПК бочуоттаах, Ордженикидзе уул. 38.
Формата А3. Кэмэлэ 1,0 бэчээт. лист.
Индекса — 54889. Тираһа — 2510
Бэчээккэ илии баттаммыта — 12:00 ч, 28.02.2000
Сакаабыт №-рэ — 23